

PAŃSTWOWA KOMISJA BADANIA WYPADKÓW LOTNICZYCH

Informacja o zdarzeniu [raport]

Numer ewidencyjny zdarzenia:	2408/17			
Rodzaj zdarzenia:	<i>Incydent</i>			
Data zdarzenia:	<i>13września 2017 r.</i>			
Miejsce zdarzenia:	<i>EPLR Radawiec</i>			
Rodzaj, typ statku powietrznego:	<i>Śmigłowiec W3WA Sokół</i>			
Dowódca SP:	<i>Pilot zawodowy doświadczalny</i>			
Liczba ofiar / rodzaj obrażeń:	<i>Śmiertelne</i>	<i>Poważne</i>	<i>Lekkie</i>	<i>Bez obrażeń</i>
	-	-	-	3
Nadzorujący badanie:	<i>Mieczysław Wyszogrodzki</i>			
Podmiot badający:	<i>Użytkownik</i>			
Skład zespołu badawczego:	<i>Komisja użytkownika</i>			
Forma dokumentu zawierającego wyniki:	<i>Raport Końcowy</i>			
Zalecenia:	<i>Nie</i>			
Adresat zaleceń:	<i>Nie</i>			
Data zakończenia badania:	<i>16 października 2018 r.</i>			

Przebieg i okoliczności zdarzenia:

W dniu 13 września 2017 roku wykonywane były próby fabryczne wyposażenia NAV/COMM zamontowane przez PZL Świdnik na śmigłowcu W3WA Sokół. Próby wykonywane były przez doświadczoną załogę fabryczną składającą się z dwóch pilotów doświadczalnych oraz inżyniera prób w locie trasowym. Na ostatnim odcinku lotu do EPSW Świdnik o godzinie 18:12 LMT doszło do nadmiernego rozsynchronizowania się momentów silników trybie PRIMARY, które po przejściu trybu BACK-UP nie ustąpiło i wymagało niestandardowego działania załogi polegającego na konieczności ręcznego sterowaniu silnikiem NR2. W wyniku nietypowego zachowania systemu FADEC pilot dowódca wykorzystując bliskość lotniska EPLR Radawiec podjął decyzję o lądowaniu zapobiegawczym. W dniu 14 września 2017 roku śmigłowiec został przygotowany do

lotu przez serwis PZL i po stwierdzeniu poprawności pracy trybu PRIMARY został przebazowany lotem technicznym do PZL Świdnik.

Śmigłowiec wstrzymano od eksploatacji.

W trakcie ustalania przyczyn przez organizację obsługową po konsultacji z producentem silnika ustalono, iż przyczyną zdarzenia była usterka EECU silnika.

Po wymianie komponentu wykonano próbę śmigłowca z wynikiem pozytywnym.

Śmigłowiec przywrócono do dalszej eksploatacji.

Przyczyna zdarzenia lotniczego:

Prawdopodobną przyczyną zdarzenia było niewłaściwe osadzenie kołków montażowych w złączach przez operatora, wynikające z różnic w technologii montażu.

Działania profilaktyczne podjęte przez użytkownika:

W ramach działań długoterminowych wprowadzono zmiany do rysunków wiązek elektrycznych PN 37.75.701.00.01 oraz PN 37.75.702.00.01. Poprawiono dokumentację technologiczną, przeszkolono pracowników wytwarzających i obsługujących wiązki elektryczne oraz na wniosek załogi podjęto prace mające na celu wprowadzenia do IUwL procedury umożliwiającej ręczne sterowanie silnikami w przypadku awarii lub niedostępności trybów PRIMARY i BUCKUP systemu FADEC.

Zalecenia dotyczące bezpieczeństwa:

PKBWL nie sformułowała zaleceń dotyczących bezpieczeństwa.

Koniec

	Imię i nazwisko	Podpis
Nadzorujący badanie:	Mieczysław Wyszogrodzki	